

การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อย
บ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

The Economic Value Analysis from Bulk Sales to Middlemen of Sugarcane Farmers at
Ban Wang Lao Hua Fai, Erawan Sub-district, Erawan District, Loei province

นางสาวเนตรชนก หาแก้ว¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรินทร์ธร โตพันธ์²

Netchanok Hakaew¹, Ass.Prof.Dr.Warintorn Tophan²

E-mail: sb6340901104@lru.ac.th¹, warinjib@gmail.com²

โทรศัพท์: 09-6028-3684, 08-1284-9854

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ ผลตอบแทนและความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากเกษตรกรจำนวน 18 ครัวเรือน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน การหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV), อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) และหาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) เพื่อประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการผลิตในการปลูกอ้อยเฉลี่ย 3 ปี ตั้งแต่ต่อ 1-3 เป็นจำนวนเงิน 7,482.11 บาท/ไร่ หรือคิดเป็นต้นทุนเฉลี่ย 575.55 บาท/ตัน มีราคาขายเหมาเฉลี่ย 822 บาท/ตัน เมื่อทำการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางโดยทำการคาดคะเนเป็นระยะเวลา 6 ปี ตามจำนวนของอ้อยที่สามารถไว้ต่ออ้อยได้ครั้งละ 3 ปี พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) มีค่าเท่ากับ 187,299.16 บาท ซึ่งมีมูลค่ามากกว่า 0 เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนภายใน (internal rate of return : IRR) พบว่ามีค่าร้อยละ 36.47 ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด (r) ที่มีค่าร้อยละ 6.59 โดยอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (Benefit Cost Ratio : B/C Ratio) พบว่ามีค่าอัตราส่วน 1.28 ซึ่งมากกว่า 1 จึงสรุปได้ว่า การขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ แต่อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบกับราคาอ้อยที่ขายด้วยตนเองแล้วจะพบว่าราคาขายเหมาจะมีราคาต่ำกว่า ดังนั้นหากต้องการได้ผลตอบแทนที่มากขึ้นในปีที่มีผลผลิตอ้อยจำนวนมาก เกษตรกรควรขายอ้อยด้วยตนเอง

คำสำคัญ: ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์, ต้นทุน, ผลตอบแทน, การขายเหมาอ้อย

Abstract

This research aims to study the economic cost, returns, and worthiness of bulk sales to the middlemen of Wang Lao Hua Fai sugarcane farmers, Erawan Sub-district, Erawan District, Loei Province. Data were collected using a structural interview with 18 farmers. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, cost, and return analysis and also using net present value (NPV), internal rate of return (IRR), and Cost-Benefit Ratio (BCR) to evaluate the economic value of the bulk sale of sugarcane to middlemen.

¹ นักศึกษาปริญญาตรีสาขาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

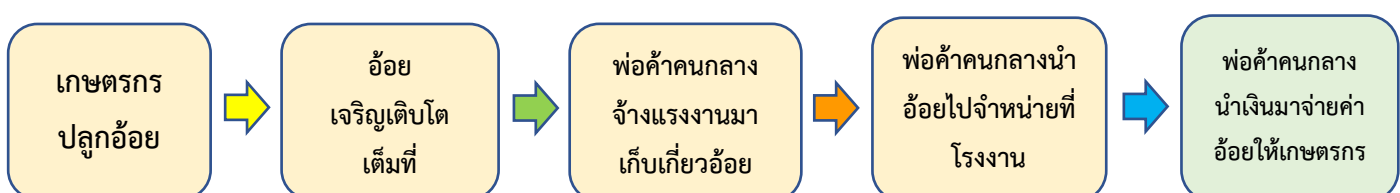
The study found that the average production cost of sugarcane planting for 3 years from stump 1-3 was 7,482.11 baht/rai or equivalent to an average cost of 575.55 baht/ton with an average selling price of 822 baht/ton. Selling to the middleman by estimating for a period of 6 years based on the amount of cane that can be stumped for 3 years, it was found that the net present value (NPV) was 187,299.16 baht, which was greater than 0. When considering the internal rate of return (IRR), it was found that it was 36.47% which was higher than the discount rate (r) that was 6.59%. Result of the Benefit Cost Ratio (B/C Ratio) found that was 1.28, which was greater than 1, so it could be concluded that the bulk sale of sugar cane to middlemen is economically value. However, if compared to the price of sugarcane sold by themselves, it will be found that the wholesale price is lower. Therefore, if farmers want to get a higher yield, in the year when there is a lot of sugar cane production they should sell sugar cane by themselves.

Keywords: The Economic Value, Cost, Benefit, Bulk Sale of Sugarcane

ความเป็นมาของปัญหา

อ้อย เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากอ้อยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตน้ำตาลทรายและใช้เป็นพลังงานทดแทนที่มีความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้อ้อยยังเป็นพืชอุตสาหกรรม เช่น การผลิตไฟฟ้า ไม้อัด กระดาษ สุรา และผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น ประเทศไทยได้ขยายพื้นที่เพาะปลูกอ้อยอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการส่งออกและรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมแปรรูปอ้อยตามความต้องการในตลาดส่งออก เห็นได้จากในปี 2564 มีพื้นที่ปลูกอ้อยโดยรวมทั้งประเทศจำนวน 10.8 ล้านไร่ โดยแบ่งออกเป็นอ้อยส่งโรงงาน 9.7 ล้านไร่และปลูกอ้อยทำพันธุ์ 1.1 ล้านไร่ (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย, 2564)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูกอ้อยรวมทั้งหมดมากที่สุด คือ 4,594,444 ไร่ จากทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทยและจังหวัดเลยมีพื้นที่ปลูกอ้อยรวมทั้งหมดเป็นอันดับที่ 7 ของภูมิภาค คือ 302,132 ไร่ ในอำเภอเอราวัณมีการปลูกอ้อยเป็นอันดับต้นๆในเขตจังหวัดเลยมีพื้นที่ปลูกอ้อยรวมทั้งหมดเป็นอันดับที่ 3 คือ 54,984 ไร่ (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย, 2563) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเกษตรกรในอำเภอเอราวัณนิยมปลูกอ้อยกันเป็นจำนวนมากสาเหตุอันเนื่องมาจากการปลูกอ้อยนั้นปลูกง่าย ดูแลรักษาง่าย เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ง่ายและรวดเร็ว มีขั้นตอนในการปลูกและการเก็บเกี่ยวที่ไม่ยุ่งยาก เกษตรกรสามารถไว้ต่ออ้อยโดยเฉลี่ย 2-3 ต่อ ไม่สิ้นเปลืองพันธุ์อ้อย ซึ่งในการเก็บเกี่ยวผลผลิตไปจำหน่ายสำหรับเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ส่วนใหญ่มีการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางหรือนายหน้ารับซื้ออ้อยซึ่งเรียกว่า “เครน อ้อย” คือ การที่เกษตรกรชาวไร่อ้อยลงมือปลูกอ้อยด้วยตนเอง บำรุงดูแลรักษาเอง แต่ไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยตนเองและไม่ได้ไปจำหน่ายด้วยตนเองซึ่งเกษตรกรชาวไร่อ้อยจะไม่มีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นระหว่างการเก็บเกี่ยวผลผลิตและการขายผลผลิต เนื่องจากพ่อค้าคนกลางที่มารับเหมาอ้อยจะมีแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิตให้และนำไปจำหน่ายยังโรงงานที่รับซื้ออ้อย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การแสดงขั้นตอนในการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

การขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยนั้น พ่อค้าคนกลางหรือคนอ้อยจะให้ราคาซื้ออ้อยในราคาหน้าโรงงานและพ่อค้าคนกลางยังต้องหักในส่วนของการจ้างแรงงานออก ทำให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยที่บ้านวังเลาหัวฝายได้ราคาซื้ออ้อยจากพ่อค้าคนกลางในราคาที่ต่ำลงและส่งผลกระทบต่อเกษตรกรได้รับค่าตอบแทนจากการขายเหมาอ้อยนั้นน้อย แต่ถึงอย่างไรก็ตามเกษตรกรชาวไร่อ้อยส่วนใหญ่ไม่ได้ใส่ใจในเรื่องของส่วนต่างในการหักการซื้ออ้อยมากนัก เนื่องจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยส่วนใหญ่จำเป็นต้องการได้ผลตอบแทนที่รวดเร็ว ไม่ต้องลงทุนและลงแรงในการเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยตนเอง โดยที่ไม่ได้คำนึงถึงผลตอบแทนหรือความคุ้มค่าอย่างรอบคอบ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา พบว่ามีการวิจัยที่การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกอ้อยหลายงาน ได้แก่ งานวิจัยของณัชนันท์ อัครเดชาพนิช และ ทมัส แสงสว่าง (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกอ้อยของชาวไร่อ้อยในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ปีการเพาะปลูก 2562/2563 และงานวิจัยของยุริย์ เขตวิจารย์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรรายย่อยในเขตพื้นที่อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และงานวิจัยของ พชรินทร์ เบ้าหิน (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย อำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ และอีกทั้งงานวิจัยของสุลพร กุศลคุ้มและกาญจนา เศรษฐนันท์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอ้อยเข้าสู่โรงงานของชาวไร่อ้อย รายย่อยในเขตพื้นที่ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉิเยว จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยทั้งงานวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกอ้อยเท่านี้ไม่ได้มีการศึกษาความคุ้มค่าทางด้านเศรษฐศาสตร์โดยเฉพาะในกรณีที่มีการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

จากปัญหาและการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภเอราวัณ จังหวัดเลย ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรเพื่อพิจารณาความคุ้มค่าจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางและหาแนวทางที่จะได้รับผลตอบแทนจากการขายอ้อยด้วยวิธีการอื่นๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภเอราวัณ จังหวัดเลย
2. เพื่อศึกษาผลตอบแทนจากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภเอราวัณ จังหวัดเลย
3. เพื่อศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภเอราวัณ จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีการอธิบายในรูปแบบแผนภูมิและรูปแบบตาราง
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
คือ เกษตรกรชาวไร่อ้อยที่หมู่บ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภเอราวัณ จังหวัดเลย ทุกรายที่มีการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง จำนวน 18 ครัวเรือน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview) โดยมีข้อคำถามประกอบไปด้วย 4 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่มีการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการปลูกอ้อยและการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง
- ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้วิจัยการนำร่างแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยตรวจสอบและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐศาสตร์อีก 3 ท่านตรวจเพื่อหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) ก่อนนำเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งต้องมีค่าเกินกว่า 0.5 จึงจะถือว่าแบบสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือ โดยเมื่อวิเคราะห์ IOC แล้วพบว่ามีความเท่ากับ 0.93 จึงสรุปได้ว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพเพียงพอในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เกษตรกรชาวไร่อ้อยที่หมู่บ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย จำนวน 18 ครัวเรือน เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนปีที่ปลูกอ้อย จำนวนที่ดินที่ปลูกอ้อย ระดับการศึกษา สถานภาพการถือครองที่ดิน ระยะเวลาในการปลูก แหล่งที่มาของรายได้หลัก แหล่งเงินทุนที่นำมาปลูกอ้อย ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรชาวไร่อ้อยที่หมู่บ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่

5.2 ข้อมูลด้านต้นทุน ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาคำนวณหาต้นทุนรวม ต้นทุนขัดแฉ่งทั้งหมด (ต้นทุนทางตรง) ต้นทุนไม่ขัดแฉ่งทั้งหมด (ต้นทุนทางอ้อม) ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ โดยหาต้นทุนค่าเสียโอกาสจากการใช้แรงงานของตนเอง, ค่าเสียโอกาสจากการใช้ที่ดินของตนเองและหาต้นทุนค่าเสียโอกาสจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน เฉลี่ยร้อยละ 1 ข้อมูล ณ วันที่ 24 ธันวาคม 2565 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

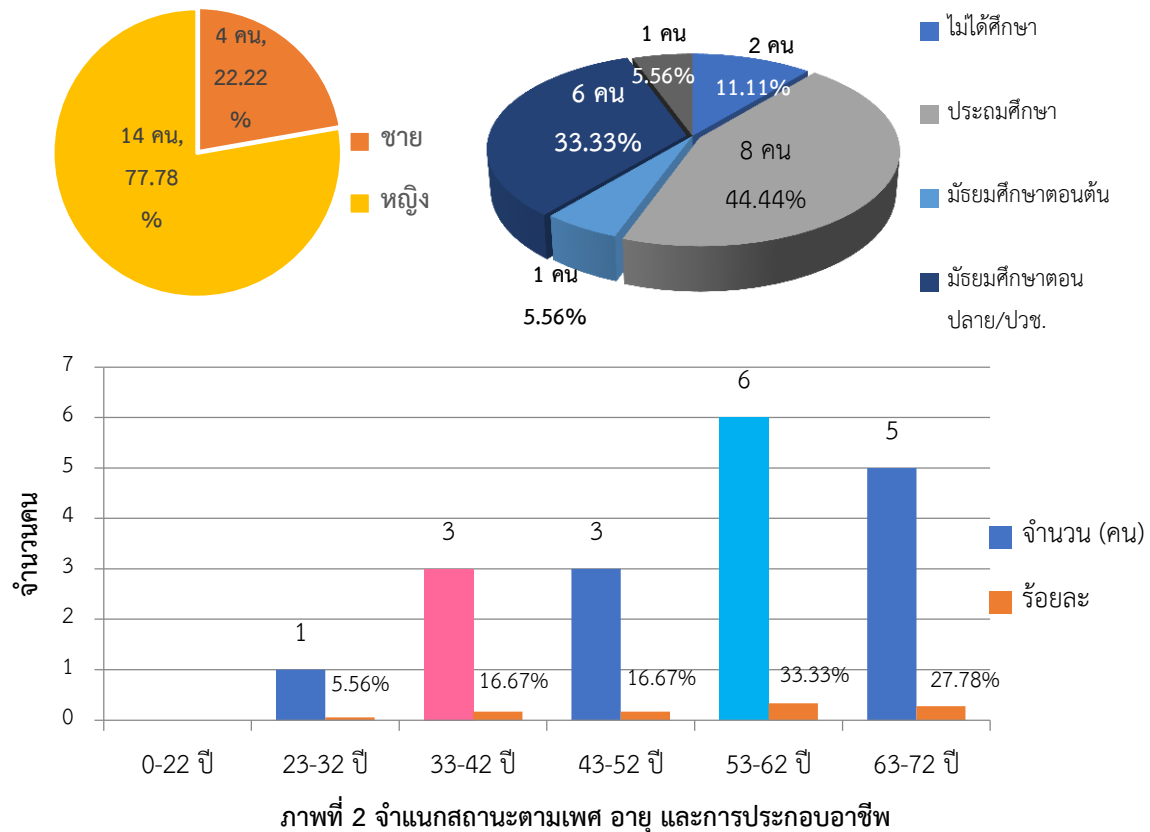
5.3 ข้อมูลด้านผลตอบแทน วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาคำนวณหาผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV), อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) และหาอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit – Cost Ratio: BCR) เพื่อประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย จากการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 18 ครัวเรือน สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

จากการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละพบว่าเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 77.78 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 44.44 และมีอายุ 53-62 ปี ดังภาพที่ 2

เกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้ที่ดินของตนเองในการปลูกอ้อย คิดเป็นร้อยละ 94.44 โดยมีพื้นที่ปลูกอ้อยโดยเฉลี่ย 14 ไร่ จำแนกตามความถี่และร้อยละได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนคนและร้อยละของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามจำนวนที่ดินที่ปลูกอ้อย

จำนวนที่ดินที่ปลูกอ้อย (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3-10	7	38.89
11-18	8	44.44
19 ไร่ขึ้นไป	3	16.68
ผลรวมทั้งหมด	18	100.00

จากผลการศึกษาพบว่าลักษณะของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นรายขนาดกลาง ใช้ที่ดินปลูกอ้อย 11-18 ไร่ เป็นจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาเป็นลักษณะของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์รายขนาดเล็ก ใช้ที่ดินปลูกอ้อย 3-10 ไร่ เป็นจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 และน้อยที่สุดเป็นลักษณะของเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์รายขนาดใหญ่ ใช้ที่ดินปลูกอ้อย ตั้งแต่ 19 ไร่ ขึ้นไป เป็นจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.68 ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝายที่ขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางมีจำนวนพื้นที่ปลูกอ้อยไม่มากนัก

เกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝายทั้งหมด 18 ครัวเรือน มีอาชีพหลัก คือ เกษตรกร โดยส่วนใหญ่จะไม่ทำอาชีพเสริม คิดเป็นร้อยละ 55.56 มีบางส่วนทำอาชีพเสริม คือ ขายลอตเตอรี่ คิดเป็นร้อยละ 16.67 และที่เหลือเป็นอาชีพเสริมอื่นๆซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น รับจ้างทั่วไป, ขับรถรับจ้าง, ค้าขาย, รับจ้างกรีดยางและรับสีข้าว เกษตรกรมีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ยตั้งแต่ 30,000-229,999 บาทต่อปี ส่วนเกษตรกรผู้ที่มีรายได้เสริมโดยส่วนใหญ่มีรายได้จากอาชีพเสริมเฉลี่ย 20,000-49,999 บาทต่อปี รวมรายได้

ทั้งหมดทั้งจากอาชีพหลักและอาชีพเสริมโดยเฉลี่ย 50,000-249,999 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนที่นำมาปลูกอ้อยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนของตนเองทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 83.33 สำหรับแหล่งการกู้ยืมเงินลงทุนส่วนใหญ่มาจากธนาคาร เงินลงทุนเริ่มแรกในการปลูกอ้อยโดยเฉลี่ยประมาณ 150,000 บาท แรงจูงใจในการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางพบว่าส่วนใหญ่ขาดแคลนแรงงาน เกือบเกี่ยวผลผลิตด้วยตนเองไม่ไหวเพราะมีอายุมากแล้ว มีเครื่องมือทางการเกษตรที่ไม่เพียงพอต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยตนเองและเห็นว่าการขายเหมาอ้อยมีความสะดวกกว่า

2. ผลการวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

ในการปลูกอ้อยขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย จะทำการปลูกอ้อย 1 รอบการผลิตต่อปี ผลผลิตของอ้อยปลูกใหม่ได้ 204.78 ตันต่อปี ผลผลิตของอ้อยต่อปี 1 ได้ 236.44 ตันต่อปีและผลผลิตของอ้อยต่อปี 2 ได้ 200.56 ตันต่อปี ซึ่งมีจำนวนพื้นที่ในการปลูกอ้อยเฉลี่ยประมาณ 14 ไร่ และมีจำนวนผลผลิตในแต่ละไร่เฉลี่ย 3 ตออ้อย จะได้ 14 ตันต่อไร่ โดยส่วนใหญ่เกษตรกรจะมีปัจจัยการผลิตในการปลูกอ้อย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงปัจจัยการผลิตในการปลูกอ้อย

ปัจจัยการผลิต	จำนวน	ราคา/หน่วย
รถไถนาเดินตาม	1 คัน	126,111 บาท/คัน
จอบ	2 อัน	250 บาท/อัน
เสียม	2 อัน	100 บาท/อัน
มีดตัดอ้อย	1 เล่ม	250 บาท/เล่ม
ถังพ่นยาฆ่าหญ้าแบบสะพายหลัง	2 ถัง	700 บาท/ถัง
ถังใส่น้ำผสมยาฆ่าหญ้า	1 ถัง	500 บาท/ถัง
เครื่องสูบน้ำ	1 เครื่อง	2,111 บาท/เครื่อง
มีดถากหญ้า	1 เล่ม	150 บาท/เล่ม
ปุ๋ย	2 กระสอบ	725 บาท/กระสอบ
ยาฆ่าหญ้า	2 แกลลอน	900 บาท/แกลลอน
พันธุ์อ้อย	2 ตัน	1,200 บาท/ตัน
แรงงานในการเตรียมดิน สูบน้ำ ฉีดยากำจัดวัชพืช	10 วัน	300 บาท/วัน
น้ำมันที่ใช้ในการขนส่ง	3 ลิตร	50 บาท/ลิตร

โดยจากปัจจัยการผลิตต่าง ๆ เมื่อนำมาวิเคราะห์เป็นต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์เฉลี่ยต่อไร่จากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางจะไม่มีค่าแรงในการเก็บเกี่ยวอ้อยเนื่องจากพ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้จ้างแรงงานมาเก็บเกี่ยวเอง ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกอ้อยเฉลี่ยต่อไร่ของชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์	บาท/ไร่				ร้อยละ
	อ้อยปลูกใหม่	อ้อยต่อปี 1	อ้อยต่อปี 2	เฉลี่ย 3 ปี	
1. ต้นทุนขัดแย้ง (ต้นทุนทางตรง)					
ค่าเสื่อมราคา	682.01	682.01	682.01	682.01	9.12
ค่าปุ๋ย	1,425.00	1,425.00	1,425.00	1,425.00	19.05
ค่ายาฆ่าหญ้า	1,833.00	1,833.00	1,833.00	1,833.00	24.50
ค่าเตรียมพันธุ์อ้อย	3,589.00	0.00	0.00	1,196.33	15.99
ค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ	705.00	705.00	705.00	705.00	9.42
ค่าจ้างแรงงาน (จ้างคนนิตยาคำจัดวัชพืช)	899.21	899.21	899.21	899.21	12.02
ค่าจ้างไถพรวนดิน	660.00	0.00	0.00	220.00	2.94
รวมต้นทุนขัดแย้ง	9,793.22	5,544.22	5,544.22	6,960.56	93.03
2. ต้นทุนไม่ขัดแย้ง (ต้นทุนทางอ้อม)					
ค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากจากอุปกรณ์ *	93.73	93.73	93.73	93.73	1.25
ค่าเช่าที่ดิน (ค่าเสียโอกาส)	63.83	63.83	63.83	63.83	0.85
ค่าเสียโอกาสดอกเบี้ยเงินฝากจากต้นทุนผันแปร*	6.51	48.62	48.62	34.58	0.46
ค่าแรงงานของตนเองในการปลูก	80.93	0.00	0.00	26.98	0.36
ค่าแรงงานของตนเองในการใส่ปุ๋ย	158.36	158.36	158.36	158.36	2.12
ค่าแรงงานของตนเองในการถางหญ้าฉีดพ่นยาฆ่าหญ้า (ขั้นตอนในการกำจัดวัชพืช)	125.00	125.00	125.00	125.00	1.67
ค่าแรงงานของตนเองในขั้นตอนอื่นๆ (การสูบน้ำ)	19.07	19.07	19.07	19.07	0.25
รวมต้นทุนไม่ขัดแย้ง	547.43	508.61	508.61	521.55	6.97
รวมต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	10,340.65	6,052.84	6,052.84	7,482.11	100.00
ต้นทุนเฉลี่ย / ไร่					575.55

หมายเหตุ * อัตราดอกเบี้ยเงินฝากคิดจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน เฉลี่ยร้อยละ 1 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

จากตารางที่ 3 สามารถแยกต้นทุนของต่ออ้อยในแต่ละปีที่ปลูกอ้อยเฉลี่ย 2-3 ปี จากต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ทั้งหมด สำหรับอ้อยปลูกใหม่เป็นต้นทุนขัดแย้ง 9,793.22 บาทต่อไร่ ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่าอ้อยต่อปีที่ 1 และอ้อยต่อปีที่ 2 เป็นต้นทุนขัดแย้ง 5,544.22 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ย 3 ปี เป็นต้นทุนขัดแย้ง 6,960.56 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 93.03 และสำหรับอ้อยปลูกใหม่เป็นต้นทุนไม่ขัดแย้ง 547.43 บาทต่อไร่ ซึ่งมีต้นทุนสูงกว่าอ้อยต่อปีที่ 1 และอ้อยต่อปีที่ 2 เป็นต้นทุนไม่ขัดแย้ง 508.61 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ย 3 ปี เป็นต้นทุนไม่ขัดแย้ง 521.55 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.97 รวมต้นทุนทั้งหมดสำหรับอ้อยปลูกใหม่ 10,340.65 บาทต่อไร่ รวมต้นทุนทั้งหมดอ้อยต่อปีที่ 1 และอ้อยต่อปีที่ 2 มีต้นทุนที่เท่ากัน คือ 6,052.84 บาทต่อไร่ และรวมต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 3 ปี คือ 7,482.11 ซึ่งจะเห็นว่าการลงทุนในการปลูกอ้อยใหม่จะลงทุนสูงกว่าอ้อยต่อ โดยมีต้นทุนขัดแย้งมากกว่าต้นทุนไม่ขัดแย้ง เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดของต้นทุนประเภทต่างๆ พบว่า สำหรับอ้อยปลูกใหม่มีค่าเตรียมพันธุ์อ้อยมากที่สุด เป็นจำนวนเงิน 3,589 บาทต่อไร่ รองลงมา คือ ค่ายากำจัดวัชพืช เป็นจำนวนเงิน 1,833 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุด คือ ค่าเสียโอกาสจากดอกเบี้ยเงินฝากจากต้นทุนผันแปร เป็นจำนวนเงิน 6.51 บาทต่อไร่ สำหรับอ้อยต่อจะมีค่ายากำจัดวัชพืชมากที่สุด เป็นจำนวนเงิน 1,833 บาทต่อไร่ รองลงมา คือ ค่าปุ๋ย เป็นจำนวนเงิน 1,425 บาทต่อไร่ และน้อยที่สุด คือ ค่าเตรียมพันธุ์อ้อย, ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับค่าจ้างไถพรวนดินและค่าเสียโอกาสจากค่าแรงงานของตนเองในการปลูกเกิดขึ้นสำหรับอ้อยต่อในปีถัดไปและการปลูกอ้อยเฉลี่ย 3 ปี มีค่ายากำจัดวัชพืชมากที่สุด เป็นจำนวนเงิน 1,833 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมา คือ ค่าปุ๋ย เป็นจำนวนเงิน 1,425 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.05 และน้อยที่สุด คือ ค่าเสียโอกาสจากค่าแรงงานของตนเองในขั้นตอนการสูบน้ำ เป็นจำนวนเงิน 19.07 บาทต่อไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.25 โดยมี

ต้นทุนต่อไร่เฉลี่ย 575.55 บาทต่อตัน สำหรับอ้อยปลูกใหม่มีต้นทุนต่อปีเฉลี่ย 706.96 บาทต่อตัน อ้อยต่อปี 1 และอ้อยต่อปี 2 มีต้นทุนต่อปีเฉลี่ย 358.39, 422.53 บาทต่อตัน ตามลำดับ ในขณะที่พ่อค้าคนกลางให้ราคาขายอ้อยแบบเหมาโดยเฉลี่ยตันละ 822 บาทต่อตัน

3. ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลาง

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อย บ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ในระยะเวลา 6 ปี เนื่องจากเกษตรกรสามารถไว้ต่ออ้อยได้ 3 ต่อ ทำการคาดคะเนในระยะยาว 3 ปีแรกคือผลผลิตจริง ส่วน 3 ปีหลังคือการคาดคะเน โดยนำระดับราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับจากที่พ่อค้าคนกลางให้ราคาขายอ้อยแบบเหมาโดยเฉลี่ย 822 บาทต่อตัน และนำผลผลิตของอ้อยปลูกใหม่ได้ 204.78 ตันต่อปี ผลผลิตของอ้อยต่อปี 1 ได้ 236.44 ตันต่อปี และผลผลิตของอ้อยต่อปี 2 ได้ 200.56 ตันต่อปี มาใช้ในการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลตอบแทนของการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

ปี	ราคาต่อตัน	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ผลตอบแทนทั้งหมด (บาท/ปี)
1	822	204.78	168,327.33
2	822	236.44	194,357.33
3	822	200.56	164,856.67
4	822	204.78	168,327.33
5	822	236.44	194,357.33
6	822	200.56	164,856.67

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางทั้งหมดได้จากการนำเอาข้อมูลราคาขายเหมาอ้อยและผลผลิตต่อปีมาวิเคราะห์ แต่ราคาต่อตันโดยเฉลี่ยคงที่และผลผลิตของอ้อยปลูกใหม่ปีแรกจะน้อยกว่าผลผลิตของอ้อยปีที่ 2 เนื่องจากอ้อยปีที่ 2 ต่ออ้อยจะมีการแตกหน่อแตกแขนงออกเพิ่มขึ้นจากปีก่อนทำให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ส่วนผลผลิตของอ้อยปีที่ 3 ลดลง ถึงแม้จะมีการแตกแขนงเหมือนอ้อยปีที่ 2 แต่เนื่องจากอ้อยปีที่ 3 จะมีน้ำหนักของลำอ้อยลดน้อยลงตามอายุของต่ออ้อยที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ได้ผลผลิตน้อยกว่าอ้อยปลูกใหม่ปีแรกและได้น้อยกว่าผลผลิตของอ้อยปีที่ 2 ดังนั้นจึงทำให้มีผลตอบแทนที่ได้จากการขายเหมาอ้อยระหว่างอ้อยปลูกใหม่ปีแรก, อ้อยปีที่ 2 และอ้อยปีที่ 3 ได้ผลผลิตไม่เท่ากัน ซึ่งจะเห็นว่าผลตอบแทนของอ้อยปีที่ 2 และอ้อยปีที่ 5 จะได้รับผลตอบแทนมากที่สุด 194,357.33 บาทต่อปี

4. ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลาง

ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์การขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการศึกษาครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) และอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) และหลักเกณฑ์การประเมินจะทำการคำนวณผลตอบแทนและต้นทุนให้เป็นมูลค่าปัจจุบันเสียก่อนโดยใช้อัตราคิดลด (Discount Rate) ร้อยละ 6.59 ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยลูกค้ายาวขึ้นดี (Minimum Loan Rate : MLR) โดยเฉลี่ยของธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี 2565

หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน (Present Value Benefits :PVB) และมูลค่าปัจจุบันของต้นทุน (Present Value Costs :PVC) เพื่อหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) และอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) ผลการศึกษาดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน (PVB) และมูลค่าปัจจุบันของต้นทุน (PVC) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) และอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (B/C Ratio) ของการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลาง

ปีที่	รายรับ (B)	ต้นทุน (C)	เงินสดรับสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน PVB	มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน PVC
0	0	150,000.00	- 150,000.00	-	150,000.00
1	168,327.33	144,769.11	23,558.23	157,921.42	135,819.55
2	194,357.33	84,739.76	109,617.57	171,069.94	74,586.46
3	164,856.67	84,739.76	80,116.91	136,133.71	69,975.56
4	168,327.33	144,769.11	23,558.23	130,406.79	112,155.73
5	194,357.33	84,739.76	109,617.57	141,264.45	61,591.27
6	164,856.67	84,739.76	80,116.91	112,415.15	57,783.73
ผลรวม				849,211.46	661,912.31
NPV					187,299.16
IRR					36.47%
B/C					1.28

จากตารางที่ 5 พบว่าในระยะเวลา 6 ปี จะมีมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทน (PVB) 849,211.46 บาท มูลค่าปัจจุบันของต้นทุน PVC 661,912.31 บาท เมื่อนำค่า PVB และ PVC มาวิเคราะห์เพื่อหาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) พบว่ามีค่าเท่ากับ 187,299.16 บาท ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วมีมูลค่า NPV > 0 เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนภายใน (internal rate of return : IRR) พบว่ามีค่าร้อยละ 36.47 ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด (r) ที่มีค่าร้อยละ 6.59 โดยอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (Benefit Cost Ratio : B/C Ratio) พบว่ามีค่าอัตราส่วน 1.28 ซึ่งมากกว่า 1 จึงสรุปได้ว่า การขายเหมาอ้อย ให้พ่อค้าคนกลางมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ต้นทุนของอ้อยส่วนใหญ่มาจากต้นทุนชัดเจนได้แก่ค่าเตรียมพันธุ์อ้อยในปีแรก และในปีถัดมาคือค่าปุ๋ยและค่ายากำจัดวัชพืช ซึ่งความสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ เบ้าหิน (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่มาจากค่าแรงงานที่เป็นต้นทุนทางตรงประกอบด้วยค่าแรงจ้างเหมารถตัดอ้อยมากที่สุด อีกทั้งยังมีค่าแรงงานจ้างเหมาเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูกอ้อยปีแรกสูงกว่าอ้อยต่อ ซึ่งอ้อยต่อจะมีค่าแรงงานในการกำจัดวัชพืชเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางพบว่าไม่เกิดต้นทุนการเก็บเกี่ยวอ้อยทั้งต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อม เนื่องจากพ่อค้าคนกลางจะจัดหาแรงงานมาเก็บเกี่ยวผลผลิตให้และนำไปจำหน่ายยังโรงงานที่รับซื้ออ้อยเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุลิม ฤกษ์คุ้มและกาญจนา เศรษฐนันท์ (2555) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอ้อยเข้าสู่โรงงานของชาวไร่อ้อย รายย่อยในเขตพื้นที่ตำบลบัวขาว อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า มีต้นทุนในการเก็บเกี่ยวอ้อย 2,077.50 บาท/ไร่ ทั้งนี้เนื่องจากการขายเหมาอ้อยจะไม่เกิดต้นทุนในการเก็บเกี่ยว

ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรบ้านวังเลาหัวฝาย พบว่าราคาขายเหมาเฉลี่ย 822 บาท/ตัน ซึ่งมีราคาค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะอ้อยปลูกใหม่ในปีแรกที่มีต้นทุนเฉลี่ยค่อนข้างสูง เนื่องจากการปลูกอ้อยในปีแรกจะมีค่าเตรียมพันธุ์อ้อยและค่าจ้างไถพรวนดิน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐนัทธ์ อัครเดชา พณิช และ ทมัล แสงสว่าง (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การ วิเคราะห์หาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกอ้อยของชาวไร่ อ้อยในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ได้กล่าวว่า ต้นทุนในการปลูกอ้อยค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับผลตอบแทนเบื้องต้นที่ได้รับเพราะมี ค่าจ้างแรงงานในการเพาะปลูกอ้อย ด้านผลตอบแทนชาวไร่อ้อย มีผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำทำให้ได้ผลตอบแทนต่อไร่ต่ำ จากการวิจัยพบว่า มีกำไรเฉลี่ยต่อไร่ เป็นจำนวนเงิน 1,986.90 บาท/ไร่ มีต้นทุนผันแปรที่สูงเนื่องจากต้องใช้เครื่องมือในการทำไร่อ้อย เป็นหลักกรรมถึงต้นทุนค่าแรงงาน ค่าอุปกรณ์และค่าขนส่ง และ ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของการขายเหมาอ้อยยังมีความสอดคล้อง กับงานวิจัยของสุสิทธิ์ กุศลคุ้มและกาญจนา เศรษฐนันท์ (2555) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต อ้อยเข้าสู่โรงงานของชาวไร่อ้อย รายย่อยในเขตพื้นที่ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าผลตอบแทนมีความ ใกล้เคียงกันเฉลี่ย 12,836.80 บาท/ไร่ มีราคาเฉลี่ย 1,136.00 บาท/ตัน แต่ผลตอบแทนเฉลี่ย 3 ปีจากการขายเหมาอ้อยจะต่ำกว่า 11,666 บาท/ไร่ ทั้งนี้เนื่องจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางจะให้ราคาที่ดีต่ำกว่าการขายอ้อยแบบปกติ เพราะพ่อค้าคนกลางต้องหักใน ส่วนของค่าจ้างแรงงานออก

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จากการขายเหมาให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ จะเห็นว่าต้นทุนการผลิตในแต่ละปีจะไม่เท่ากัน เนื่องจากสามารถไว้อ้อยต่อได้ โดยเฉลี่ย 3 ปี เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนทั้งทางชัดแจ้งและไม่ชัดแจ้ง พบว่ามีต้นทุนชัดแจ้งมากกว่าไม่ชัดแจ้ง สำหรับอ้อยปลูกใหม่มีต้นทุน คือ 144,769.11 บาทต่อปี ส่วนอ้อยต่อมีต้นทุน คือ 84,739.76 บาทต่อปี อ้อยปลูกใหม่มีต้นทุนต่อไร่เฉลี่ย คือ 10,340.65 บาทต่อไร่ อ้อยต่อมีต้นทุนต่อไร่เฉลี่ย คือ 6,052.84 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ย 3 ปีมีต้นทุน 7,482.11 บาทต่อไร่ มีต้นทุนต่อไร่เฉลี่ย 575.55 บาทต่อตัน ซึ่งจะเห็นว่าต้นทุนของอ้อยปลูกใหม่จะมีต้นทุนที่สูงกว่าอ้อยต่อ เนื่องจากอ้อยปลูกใหม่จะมีค่าเตรียมพันธุ์อ้อยและค่าจ้างไถพรวน ดิน สำหรับอ้อยปลูกใหม่มีต้นทุนต่อปีเฉลี่ย 706.96 บาทต่อตัน อ้อยต่อปี 1 มีต้นทุนต่อปีเฉลี่ย 358.39 บาทต่อตัน และอ้อยต่อปี 2 มี ต้นทุนต่อปีเฉลี่ย 422.53 บาทต่อตัน

2. ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยใช้ราคาเฉลี่ย 822 บาทต่อตัน แต่เนื่องจากผลผลิตในแต่ละปีไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงพบว่า เกษตรกรจะมีผลตอบแทน 168,327.33- 194,357.33 บาท/ปี โดยผลตอบแทนในปีที่ 2 และปีที่ 5 จะได้รับผลตอบแทนมากที่สุด 194,357.33 บาทต่อปี

3. ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ระยะเวลา 6 ปีพบว่า มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) เท่ากับ 187,299.16 บาท ซึ่งมีค่าเป็นบวก อัตราผลตอบแทนภายใน (internal rate of return : IRR) พบว่ามีค่าร้อยละ 36.47 ซึ่งมากกว่าอัตราคิดลด (r) ที่มีค่าร้อยละ 6.59 โดยอัตราส่วนมูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ต่อค่าใช้จ่าย (Benefit Cost Ratio : B/C Ratio) พบว่ามีค่า 1.28 ซึ่งมากกว่า 1 จึงสรุปได้ว่า การขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางของเกษตรกรชาวไร่อ้อยบ้านวังเลาหัวฝาย ตำบลเอราวัณ อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย มีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาต้นทุนการผลิตพบว่าอ้อยปลูกใหม่จะมีต้นทุนค่าเตรียมพันธุ์อ้อยและค่าจ้างไถพรวนดินมีต้นทุนที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะจ้างเหมาโดยใช้รถปลูกอ้อยซึ่งมีราคาสูง ดังนั้นหากต้องการลดต้นทุนในส่วนนี้ลงควรศึกษาหาพันธุ์อ้อยที่มีคุณภาพมาปลูกเองและใช้พันธุ์อ้อยของตนเองมาปลูก

2. ผลการศึกษาด้านผลตอบแทนพบว่าผลตอบแทนของอ้อยต่อปีที่ 1 จะสูงกว่าอ้อยต่อปีแรกและปีที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากผลผลิตของอ้อยต่อปีที่ 1 จะมีมากกว่าปีอื่น ดังนั้น เกษตรกรควรที่จะขายอ้อยแบบปกติสำหรับอ้อยต่อปีที่ 1 เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับตนเองที่จะได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการขายอ้อยแบบปกติจะได้ราคาอ้อยที่สูงกว่า ส่วนสำหรับอ้อยปลูกใหม่ปีแรกและอ้อยต่อปีที่ 2 สามารถขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางได้ตามความสะดวก

3. ผลการศึกษาพบว่าผลผลิตของอ้อยต่อปีที่ 2 มีจำนวนลดลงเนื่องจากน้ำหนักของลำอ้อยลดน้อยลงตามอายุของอ้อยที่มากขึ้น ดังนั้น เกษตรกรควรเพิ่มการบำรุงและดูแลรักษาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้สนใจควรมีการศึกษาถึงจุดคุ้มทุนของผลผลิตในการปลูกอ้อยเพื่อจะได้ทราบว่าหากขายเหมาอ้อยแล้วจะเกษตรกรจะต้องขายปริมาณเท่าใดจึงจะคุ้มทุน

2. ผู้สนใจในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาการเปรียบเทียบกันระหว่างการขายเหมาอ้อยแบบเป็นไร่และการขายเหมาอ้อยแบบรายต้น วิธีการแบบใดจะให้ผลตอบแทนหรือมีความคุ้มค่ามากกว่ากัน เพื่อสามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกรในการพิจารณาความคุ้มค่าจากการขายเหมาอ้อยให้พ่อค้าคนกลางด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

เจสัน เฟอร์นันโด. (7 เมษายน 2564). อัตราผลตอบแทนภายใน(IRR). จาก: Investopedia: <https://www.investopedia.com/terms/i/irr.asp> (17 ตุลาคม)

สุสิทธิ์ กุลคุ้ม, และ กาญจนา เศรษฐนันท์. (2555). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตอ้อยเข้าสู่ โรงงานของชาวไร่ อ้อย รายย่อยในเขตพื้นที่ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. งานวิจัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์, ขอนแก่น.

ณัชนันท์ อัครเดชาพนิช, และ ทมมัล แสงสว่าง. (พฤษภาคม – สิงหาคม 2564). การวิเคราะห์ต้นทุนและ ผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกอ้อยของชาวไร่อ้อยในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ปีการเพาะปลูก 2562/2563. วารสารวิชาการ และวิจัย มหาวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 11(2):1-14

ธนวัฒน์ ชูวัน. (2563). การศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ต่อการนำระบบไร้กระดาษ (Paperless) มาใช้ในบริษัท พี.ซี. ทาคาซิม่า (ประเทศไทย) จำกัด. รายงานการค้นคว้าอิสระ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะบริหารการพัฒนา สิ่งแวดล้อม, ฉะเชิงเทรา.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เรียกใช้เมื่อ 24 ธันวาคม 2565 จาก: <https://shorturl.asia/Mget6>

พัชรินทร์ เป้าหิน. (2562). การวิเคราะห์ต้นทุนกิจกรรมและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ. รายงานการค้นคว้าอิสระ, บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ชัยภูมิ

ยุวรีย์ เขตวิจารย์. (2562). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน การผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรรายย่อยในเขตพื้นที่อำเภอกุมภวาปี. รายงานการค้นคว้าอิสระ, บัณฑิตมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, อุดรธานี.

วรินทร์ธร โดพันธ์. (2564). เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการธุรกิจ. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย. (3 พฤษภาคม 2564). รายงานสถานการณ์การปลูกอ้อยปีการผลิต 2564. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2565 จาก: <https://citly.me/lwRmt>

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย. (1 กรกฎาคม 2563). แผนที่พื้นที่ปลูกอ้อยและที่ตั้งโรงงานน้ำตาลจังหวัดเลยปี การผลิต 2563. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2565 จาก: <https://citly.me/fmOFJ>